

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Přírodovědecká fakulta MU

Habilitační obor Biomolekulární chemie

Uchazeč Mgr. Richard Štefl, Ph.D.

Pracoviště Národní centrum pro výzkum biomolekul, PŘF MU, Brno

Habilitační práce Different modes of RNA recognition by proteins involved in RNA processing.

Oponent Prof. Ing. Tomáš Ruml, CSc.

Pracoviště VŠCHT Praha

Text posudku:

Habilitační práce Mgr. Richarda Štefla, Ph.D., byla hodnocena na základě platných rámcových kritérií Masarykovy university pro hodnocení uchazečů o vědecko-pedagogickou hodnost docenta či profesora.

Vědecká část práce elegantně spojuje výsledky strukturních a funkčních studií zaměřených na interakce proteinů a RNA. Po formální stránce se jedná o kombinovaný text shrnující dosavadní výzkumné činnosti uchazeče presentovaný jako komentované výsledky jednotlivých publikací, které jsou hlavní částí díla. Z materiálů předložených k habilitačnímu řízení Mgr. Richarda Štefla, Ph.D., vyplývá rovněž jeho zapojení do pedagogického procesu probíhajícího na Přírodovědecké fakultě Masarykovy university.

Pedagogická práce:

Přes jeho funkční zařazení jakožto výzkumného pracovníka je podíl pedagogických aktivit Mgr. Štefla uspokojivý. Od roku 2007 přednáší předmět „Protein-RNA interactions“ a vede semináře a laboratoře k tomuto předmětu. Oba zřejmě zavedl s cílem naučit studenty progresivní instrumentální techniky. Dále je Mgr. Štefl od roku 2009 členem komise pro státní zkoušky v oborové komisi Biochemie. Kromě toho, do výčtu pedagogických aktivit patří vedení čtyř diplomových prací, z nichž tři již byly obhájeny. Mgr. Štefl vede v současnosti celkem osm doktorských prací. Přestože kritéria pro posouzení pedagogické činnosti na MU Brno nejsou detailně specifikována, předpokládám, že výše uvedený výčet je více než vyhovující.

Vědecká práce:

Totéž lze říci o jeho vědeckých aktivitách. To se týká jak počtu (31 z WOS), tak zejména kvality publikací, které jsou presentovány v těch nejprestižnějších časopisech oboru. Mimoto přednesl celkem deset zvaných přednášek a publikoval jednu kapitolu v monografii. Mgr. Štefl se věnuje charakterizaci interakcí proteinů s RNA i vzájemným interakcím mezi proteiny. Jeho přístup však nezůstává jen na základní úrovni strukturní biologie. Rád konstatuji, že publikované práce jsou komplexního charakteru a kladou si za cíl zodpovědět obecné buněčné mechanismy. Hlavním metodickým přístupem prací uvedených v habilitační práci je sice NMR spektroskopie, ale Mgr. Štefl využívá zároveň pestré spektrum molekulárně biologických metod a některé z nich inovativním způsobem modifikuje. V řadě případů se mu podařilo objasnit roli interakcí proteinů s RNA v regulaci genové exprese. Velká pozornost je věnována modulárnímu principu interakcí vazebných domén s RNA, ve snaze vysvětlit mechanismus interakcí, jež mají významné

konsekvence v buněčných procesech. Kromě toho je snaha věnována i způsobu cílení vazebných proteinů na místo jejich působení.

Konstatuji rovněž, že Mgr. Štefl je bezesporu i schopným manažerem, o čemž svědčí jeho schopnost získat grantové prostředky a to nejen od Grantové Agentury České Republiky, ale i od zahraničních poskytovatelů, neboť získal i prestižní Howard Hughes Medical Institute/European Molecular Biology Organization Startup Grant.

Zřejmé komplexní kvality Mgr. Štefla byly oceněny řadou cen jako: 2010, Cena rektora za významný tvůrčí čin, Cena ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro vynikající studenty a absolventy studia v doktorském studijním programu, Cena za farmacii (Aventis) a Cena děkana, Přírodovědecká fakulty, Masarykovy univerzity, Brno.

Ze shora uvedeného jednoznačně vyplývá vědecká a pedagogická způsobilost uchazeče pro jmenování a budoucí naplňování funkce docenta pro obor biomolekulární chemie. Bylo mi potěšením seznámit se podrobně s obsahem předložených dokladů a habilitačního spisu, potvrzujícím vysokou úroveň dosavadní vědecko-výzkumné činnosti Mgr. Štefla, Ph.D. Jsem přesvědčen, že činnost Mgr. Štefla přispěla a dále bude přispívat ke zvýšení kreditu MU Brno. Bezvýhradně proto doporučuji pokračování habilitačního řízení a obhajobu habilitační práce. Souhlasím, aby po úspěšném průběhu obhajoby před vědeckou radou byl Mgr. Šteflovi Ph.D. udělen vědecko-pedagogický titul docent dle § 71 a 72 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

Je fascinující, že vazebné motivy zinkových prstů jsou schopné vázat dvojřetězcové DNA, RNA, DNA-RNA hybridy i jednořetězcovou RNA. Mnohé tyto interakce jsou sekvenčně specifické a jsou využívány např. ve formě hybridů restričních endonukleas se zinkovými prsty pro účely genových manipulací. Dá se na základě strukturní topologie a sekvence Zn prstu predikovat jeho preference a zvýšená vazebná afinita pro DNA nebo RNA? Jsou známy mechanismy, které „navedou“ vazebný protein na specifickou sekvenci a zabrání nespecifické vazbě např. díky jeho bazickému charakteru?

Závěr

Habilitační práce Mgr. Richarda Štefla, Ph.D., Different modes of RNA recognition by proteins involved in RNA processing, *splňuje* požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Biomolekulární chemie.

Praha dne 26. ledna 2013

prof. Ing Tomáš Ruml, CSc.